EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

15. september 2005 *

Kohtuasjas C-199/03,

mille esemeks on EÜ artikli 230 alusel 13. mail 2003 esitatud tühistamishagi,

Iirimaa, esindaja: D. O'Hagan, keda abistasid P. Gallagher, *SC,* ja P. McGarry, *BL,* kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: L. Flynn, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees C. W. A. Timmermans, kohtunikud R. Silva de Lapuerta (ettekandja), R. Schintgen, G. Arestis ja J. Klučka,

kohtujurist: A. Tizzano,
kohtusekretär: vanemametnik L. Hewlett,

arvestades kirjalikus menetluses ja 13. jaanuari 2005. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 24. veebruari 2005. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Oma hagiavalduses palub Iirimaa tühistada komisjoni 27. veebruari 2003. aasta otsus K(2003) 99, mis puudutab komisjoni 29. juuli 1994. aasta otsusega K(94) 1972, 15. novembri 1994. aasta otsusega K(94) 2613 ja 29. novembri 1994. aasta otsusega K(94) 3226 antud Euroopa Sotsiaalfondi abi vähendamist (edaspidi „vaidlustatud otsus").

Õiguslik raamistik

Määrus (EMÜ) nr 2052/88

2 Nõukogu 24. juuni 1988. aasta määruse (EMÜ) nr 2052/88 struktuurifondide ülesannete ja tõhususe kohta ning nende tegevuse kooskõlastamise kohta teiste struktuurifondide ning Euroopa Investeerimispanga ja muude olemasolevate rahastamisvahendite tegevusega (EÜT L 185, lk 9), muudetud nõukogu 20. juuli 1993. aasta määrusega (EMÜ) nr 2081/93 (EÜT L 193, lk 5; edaspidi „määrus nr 2052/88), artikli 4 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Ühenduse ettevõtmised täiendavad või aitavad kaasa vastavatele riiklikele ettevõtmistele. Need kehtestatakse tihedas koostöös komisjoni, asjaomase liikmesriigi ning pädevate asutuste ja organitega — sealhulgas, iga liikmesriigi eeskirjade ja tavade raames, majanduspartnerite ja töösuhte pooltega, kelle liikmesriik määrab riiklikul, piirkondlikul, kohalikul või muul tasandil, kusjuures kõik pooled tegutsevad partneritena ühise sihi taotlemisel. Nendele konsultatsioonidele viidatakse edaspidi kui partnerlusele. Partnerlus hõlmab ettevõtmiste ettevalmistamist, rahastamist ning samuti eelhindamist, järelevalvet ja järelhindamist.

Partnerlust teostatakse, järgides täielikult kõikide partnerite vastavaid institutsioonilisi, seaduslikke ja finantsilisi volitusi."

3 Selle määruse artikli 13 lõige 3 näeb ette, et ühenduse osalus struktuurifondide kaudu piirdub maksimaalselt 75%-ga kogukuludest ja üldreeglina minimaalselt 50%-ga riiklikest kulutustest meetmete puhul nendes piirkondades, mis on abikõlblikud eesmärgi 1 raames.

Määrus (EMÜ) nr 4253/88

4 Nõukogu 19. detsembri 1988. aasta määruse (EMÜ) nr 4253/88, milles nähakse ette sätted määruse nr 2052/88 rakendamiseks esiteks seoses struktuurifondide tegevuse kooskõlastamisega teiste struktuurifondidega ning teiseks Euroopa Investeerimispanga ja muude olemasolevate rahastamisvahendite tegevusega (EÜT L 374, lk 1), muudetud nõukogu 20. juuli 1993. aasta määrusega (EMÜ) nr 2082/93 (EÜT L 193, lk 20; edaspidi „määrus nr 4253/88"), artikli 9 lõike 1 kohaselt ei või struktuurifondide vahendid asendada liikmesriigi riiklikke struktuurilisi või samalaadseid kulutusi kogu territooriumil, mis on abikõlblik vastava eesmärgi alusel.

5 Selle määruse artikli 17 lõike 2 kohaselt arvutatakse fondide rahaline toetus kas seoses iga meetme abikõlbliku kogumaksumusega või seoses riiklike või samalaadsete (riiklike, piirkondlike või kohalike ja ühenduse kulutustega) abikõlblike kulutustega igale meetmele (rakenduskava, toetuskava, üldine toetus, projekt, tehniline abi, uuringud).

6 Sama määruse artikkel 23 pealkirjaga „Finantskontroll" sätestab:

„1. Selleks et tagada avalike või eraalgatuslike ettevõtmiste lõpuleviimine, võtavad liikmesriigid ettevõtmiste käigus vajalikud meetmed, et:

— kontrollida korrapäraselt, kas ühenduse rahastatud ettevõtmine kulgeb korrektselt,

— vältida eeskirjade eiramisi ja võtta meetmeid nende vastu,

— hüvitada eeskirjade eiramise või hooletuse tagajärjel kaotatud summad. Kui liikmesriik ja/või vahendaja ja/või algataja tõendavad, et nemad ei ole eeskirjade eiramise või hooletuse eest vastutavad, vastutab liikmesriik alusetult makstud summade tagasimaksmise eest. [...]

Liikmesriigid teatavad komisjonile võetud meetmetest ja eelkõige edastavad komisjonile ettevõtmiste tõhusa rakendamise tagamiseks loodud juhtimis- ja kontrollisüsteemi kirjelduse. Nad teavitavad komisjoni regulaarselt haldus- ja kohtumenetluste käigust.

Liikmesriigid teevad komisjonile kättesaadavaks kõik asjaomased siseriiklikud aruanded, mis käsitlevad programmides või muudes asjaomastes ettevõtmistes võetavaid meetmeid.

Niipea kui käesolev määrus jõustub, võtab komisjon kooskõlas VIII jaotises osutatud korraga vastu üksikasjalikud korraldused käesoleva määruse kohaldamiseks ja teatab nendest Euroopa Parlamendile.

2. Ilma et see piiraks liikmesriikide poolt vastavalt siseriiklikele õigus- ja haldusnormidele tehtavaid kontrolle ning ilma et see piiraks asutamislepingu artikli 206 sätete kohaldamist või asutamislepingu artikli 209 punkti c alusel korraldatud inspekteerimist, võivad komisjoni ametnikud või teenistujad kontrollida kohapeal, sealhulgas pisteliselt, struktuurifondide rahastatavat ettevõtmist ning juhtimis- ja kontrollisüsteeme.

Enne kohapealset kontrollimist teatab komisjon sellest asjaomasele liikmesriigile, et saada vajalikku abi. Komisjoni kohapealne etteteatamata kontrollimine korraldatakse vastavalt kokkulepetele, mis on saavutatud partnerluse raames vastavalt finantsmääruse sätetele. Asjaomase liikmesriigi ametnikud või teenistujad võivad kontrollimisest osa võtta.

Komisjon võib nõuda asjaomaselt liikmesriigilt kohapealset kontrolli, kontrollimaks maksetaotluste regulaarsust. Komisjoni ametnikud või teenistujad võivad kontrollimisest osa võtta ja peavad seda tegema, kui asjaomane liikmesriik seda nõuab.

Komisjon tagab, et kontrollimine tehakse kooskõlastatult, selleks et vältida samal ajavahemikul samasisulisi korduvkontrolle. Asjaomane liikmesriik ja komisjon vahetavad viivitamata asjakohast teavet kontrollimise tulemuste kohta.

3. Vastutav organ või vastutavad asutused hoiavad komisjonile kättesaadavana kõik ettevõtmise kulu ja kontrollimisi käsitlevad mis tahes tõendavad dokumendid kolme aasta jooksul pärast viimast ettevõtmisega seotud makset."

7 Määruse nr 4253/88 artikkel 24 pealkirjaga „Abi vähendamine, peatamine ja tühistamine" sätestab:

„1. Kui ettevõtmine või meede ei õigusta osa või kogu eraldatud abi, vaatab komisjon juhtumi asjakohasel viisil partnerluse raames läbi, nõudes eelkõige seda, et

liikmesriik või liikmesriigi poolt ettevõtmise rakendamiseks määratud ametiasutused esitaksid omapoolsed märkused kindlaksmääratud aja jooksul.

2. Pärast uurimist võib komisjon asjaomasele ettevõtmisele või meetmele antavat abi vähendada või selle peatada, kui uurimise käigus ilmneb eeskirjade eiramine või ettevõtmise või meetme rakendamise tingimusi mõjutav oluline muudatus, mille kohta ei ole taotletud komisjoni heakskiitu.

3. Iga alusetult makstud summa makstakse komisjonile tagasi [...]."

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

8 Komisjon kiitis oma 13. juuli 1994. aasta otsusega 94/626/EÜ, mis puudutab ühenduse abi raamprogrammi ühenduse struktuuriliste tegevuste jaoks Iirimaa eesmärgi nr 1 piirkondades, st kogu riigis (EÜT L 250, lk 12), heaks nimetatud raamprogrammi ajavahemikuks 1. jaanuar 1994—31. detsember 1999.

9 Selle otsuse põhjal võttis komisjon vastu 29. juuli 1994. aasta otsuse K(94) 1972, 15. novembri 1994. aasta otsuse K(94) 2613 ja 29. novembri 1994. aasta otsuse K(94) 3226, millega andis Euroopa Sotsiaalfondi (edaspidi „ESF") finantsabi summas 1 897 206 226 eurot vastavalt turismi, tööstusarengu ja inimressursside arendamise rakenduskavadele (edaspidi „rakenduskavad").

10 Iirimaa poolt nende rakenduskavade elluviimiseks määratud korraldusasutuseks oli Department of Enterprise, Trade and Employment (edaspidi „DETE").

11 Komisjoni talitused viibisid 6.–10. novembrini ja 4.–6. detsembrini 2000 Dublinis selleks, et kooskõlas määruse nr 4253/88 artikli 23 lõikega 2 läbi viia kohapealne kontroll ja ESF-i poolt ajavahemikus 1994–1998 kaasrahastatud ettevõtmiste uurimine. Neid ettevõtmisi rakendasid National Rehabilitation Board'i vastutuse all National Training and Development Institute (edaspidi „NTDI") ja Central Remedial Clinic. Komisjoni talitused kontrollisid ka DETE poolt esitatud kontrolljälge, et kontrollida komisjoni poolt makstud summade ja rakenduskavades osalevate erinevate lõplike abisaajate poolt nõutud summade vahelist vastavust.

12 Nende kontrollimiste tulemusel koostas komisjon auditi aruande, mille ta edastas Iirimaa ametiasutustele 13. veebruari 2001. aasta kirjaga, kutsudes viimast esitama omapoolseid märkusi. Selle aruande kohaselt oli rakenduskavade raames esitatud kaasfinantseerimise taotluste puhul esinenud järgmisi eeskirjade eiramisi:

— selle asemel, et deklareerida kogu projektide finantseerimiseks ette nähtud liikmesriigi rahastamisvahendite summa, deklareeris NTDI siseriiklikud rahastamisallikad ainult 25% ulatuses kulude kogusummast, st liikmesriigi finantseerimise miinimummäära, mis on vajalik ESF-i kaasfinantseerimise saamiseks eesmärgi nr 1 raames;

— pärast komisjoni 2. juuli 1990. aasta määruse (EMÜ) nr 1866/90 eküü kasutamise korra kohta struktuurifondide eelarve haldamisel (EÜT L 170,

lk 36) artikli 5 lõikes 2 sätestatud konverteerimismeetodi kohaldamist muutis DETE pärast konverteerimist saadud summasid, kandes ühe osa kaasfinantseeringuta riiklikest kulutustest üle kaasfinantseeritud kulutustesse;

— eespool toodud eeskirjade eiramised tõid kaasa ülemäärase ühenduse kaasfinantseerimise ning viisid ESF-i kaasfinantseeritavate tegevuste kontrolljälje moonutamiseni.

13 DETE teavitas 20. detsembri 2001. aasta kirjaga komisjoni eeskirjade eiramist puudutava uurimise tulemustest ning vastas auditi aruandes esitatud seisukohtadele.

14 Kuna komisjoni arvates ei selginud uurimise tulemusena ühtegi uut asjaolu, alustas komisjon 28. veebruari 2002. aasta kirjaga määruse nr 4253/88 artiklis 24 ette nähtud menetlust ning kutsus Iirimaa ametiasutusi esitama omapoolseid märkusi.

15 Iirimaa ametiasutused tunnistasid oma 18. juuni 2002. aasta vastuses, mida täiendati 25. juuli 2002. aasta kirjaga, et NTDI esitatud kaasfinantseerimise taotlused ei olnud kooskõlas ESF-i heade tavadega. Ametiasutused toovad selles osas välja, et pärast kontrollimist esitas NTDI parandatud kaasfinantseerimise taotlused aastate 1997 ja 1998 kohta, kuid aastate 1994–1996 kohta ei saanud kaasfinantseerimise taotlusi samasuguse täpsusastmega parandada, tulenevalt andmete kadumisest seoses NTDI arvutisüsteemis tehtud muudatustega.

16 Samuti tunnistavad ametiasutused, et kaasfinantseerimise taotluste kohandamine DETE poolt ei olnud kohane. Nad täpsustavad samas, et selline kohandamine ei toonud kaasa alusetut või ülemäärast ühendusepoolset rahastamist, kuna kohandamine toimus ainult siis, kui abikõlblikud kulutused olid piisavalt suured või kui konverteerimismehhanismi arvesse võtmata jätmise tõttu oli tegemist alahinnatud kaasfinantseerimise taotlustega.

17 Kaasfinantseerimise taotluste kohandamine ja parandamine heastab piisavate abikõlblike kulutuste olemasolu tõendamisel tahtmatud rikkumised kontrolljäljes.

18 Pärast Iirimaa ametiasutuste märkuste läbivaatamist vähendas komisjon vaidlustatud otsusega esialgu rakenduskavadele antud ühenduse finantsabi 15 614 261 euro võrra.

Hagi

19 Oma hagi toetuseks esitab Iirimaa neli väidet, mis tuginevad vastavalt ilmsele kaalutlusveale, asutamislepingu kohaldamisega seotud õigusnormide rikkumisele ning proportsionaalsuse, õiguskindluse ja õiguspärase ootuse põhimõtete rikkumisele.

Esimene väide, mis tugineb ilmsele kaalutlusveale

20 Oma esimese väitega kinnitab Iirimaa, et kuna komisjon keeldus arvestamast kaasfinantseerimise taotluste parandustega, mille eesmärk oli näidata, et sedastatud eeskirjade eiramine ei toonud kaasa alusetut või ülemäärast ühendusepoolset rahastamist, ning kuna vähendati ESF-i finantsabi, siis on komisjon teinud ilmse õigusliku ja faktilise kaalutlusvea. Selles osas, milles komisjoni poolt etteheidetud eeskirjade eiramised kujutavad endast puhtalt tehnilise olemusega ja menetlusvigu, millel puudub mõju ühenduse eelarvele, ei ole komisjoni keeldumine arvestada parandatud kaasfinantseerimise taotlusi tegelikult õigustatud. Samamoodi ei õigusta seda keeldumist muu hulgas asjaolu, et 31. detsembril 1999 oli finantstabel lõplikult kinnitatud.

21 Komisjon rõhutab kõigepealt, et Iirimaa ei vaidlusta eeskirjade eiramisi kaasfinantseerimise taotluste puhul.

22 Komisjon väidab, et kaasfinantseerimise taotlustesse tehtud parandused olid vastuvõetamatud, kuna need ei olnud läbinud tavapärast tõendamismenetlust ning need tehti alles pärast finantstabelite lõplikku kinnitamist.

23 Komisjon leiab ka, et osas, milles kaasfinantseerimise taotlustesse aastate 1994–1996 kohta tehtud parandused põhinevad üldistustel ega ole seotud tõendavate dokumentidega, ei vasta need määruse nr 4253/88 artikli 23 lõike 3 nõudele.

24 Komisjon väidab, et eeskirjade eiramised, mille tõttu vaidlustatud otsus vastu võeti, ei seisne mitte kulutuste abikõlblikkuses, vaid nende rahastamisallikas ning et need mõjutasid muu hulgas finantstabeleid ja fondide programme.

25 EÜ artikli 274 kohaselt täidab komisjon eelarvet omal vastutusel ja määratud assigneeringute piires ja võttes arvesse usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtteid ning liikmesriigid teevad komisjoniga koostööd, et tagada nende assigneeringute kasutamine usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtete kohaselt.

26 Selles osas on Euroopa Kohus juba leidnud, et ühenduse eelarvest kaetakse Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi raames siseriiklike ametiasutuste poolt ainult ühenduse reeglitega kooskõlas tehtud kulutused (6. oktoobri 1993. aasta otsus kohtuasjas C-55/91: Itaalia *v.* komisjon, EKL 1993, lk I-4813, punkt 67). See põhimõte on samuti kohaldatav ESF-i finantsabi andmisele.

27 Määruse nr 4253/88 artikli 24 lõike 2 kohaselt võib komisjon pärast uurimist asjaomasele ettevõtmisele või meetmele antavat ühenduse abi vähendada, selle peatada või tühistada, kui uurimise käigus ilmneb eeskirjade eiramine.

28 Käesoleval juhul on selge, et määruse nr 4253/88 artikli 24 lõikes 1 ette nähtud uurimismenetluse raames esitatud märkustes ja Euroopa Kohtu menetluses ei vaidlustanud Iirimaa ei komisjoni poolt tuvastatud eeskirjade eiramisi ega esitanud tõendeid, mis seaksid kahtluse alla nende tõesuse.

29 Iirimaa märkusi selle kohta, et eeskirjade eiramised on puhtalt „tehnilise" olemusega ja menetlusvead, millel ei ole ühenduse eelarvele mõju, ei saa muu hulgas vastuvõetavaks pidada.

30 Tegelikult ei tehta määruse nr 4253/88 artiklis 24 mingit kvantitatiivset või kvalitatiivset vahet eeskirjade eiramistel, mis võiksid kaasa tuua abi vähendamise.

31 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 36 märkis, võivad isegi sellised eeskirjade eiramised, millel ei ole konkreetset finantsmõju, tõsiselt kahjustada liidu finantshuve ja ühenduse õigusest kinnipidamist ning seega õigustada komisjonipoolseid finantskorrektsioone.

32 Sellest tuleneb, et komisjoni poolt rakenduskavadele esialgu antud finantsabi vähendamine oli õigustatud.

33 Mis puudutab muu hulgas finantstabelite lõpliku kinnitamise kuupäeva, siis nähtub nii ühenduse abi raamprogrammist ajavahemikuks 1. jaanuar 1994–31. detsember 1999 ühenduse struktuuriliste tegevuste jaoks Iirimaa eesmärgi nr 1 piirkondades kui ka otsustest K(94) 1972, K(94) 2613 ja K(94) 3226, et pärast 31. detsembrit 1999 ei saanud finantstabelitesse teha ühtegi muudatust ega võtta ühtegi finantskohustust.

34 Seega osas, milles Iirimaa poolt pärast seda kuupäeva esitatud parandatud kaasfinantseerimise taotlused sisaldavad asjaomase ajavahemiku osas ESF-i rahaliste kohustuste ümberhindamist, on komisjoni poolt nimetatud taotluste vastuvõetamatuks tunnistamine põhjendatud.

35 Iirimaa esimene väide ei ole järelikult põhjendatud ning tuleb tagasi lükata.

Teine väide, mis tugineb asutamislepingu kohaldamisega seotud õigusnormide rikkumisele

36 Teiseks väidab Iirimaa ühelt poolt, et kuna komisjon jättis enne 1997. aastat vastu võtmata üksikasjalikud finantskontrolli eeskirjad ja teiselt poolt, et kuna komisjon kohaldas tagasiulatuvalt komisjoni 15. oktoobri 1997. aasta määrust (EÜ) nr 2064/97, millega nähakse ette üksikasjalik kord määruse nr 4253/88 rakendamiseks liikmesriikide finantskontrolli suhtes struktuurifondide kaasfinantseeritavate meetmete üle (EÜT L 290, lk 1), Iirimaale aastatel 1994–1997 antud finantsabiga seotud olukorrale, siis on komisjon rikkunud määruse nr 4253/88 artikli 23 lõiget 1.

37 Iirimaa leiab, et komisjon on rikkunud määruse nr 4253/88 artiklit 24. Komisjon ei vaadanud tegelikult juhtumit asjakohasel viisil läbi ning selle uurimise käigus tuvastatud tõendid ei kujuta endast tõsiseid eeskirjade eiramisi, mis õigustaks finantsabi vähendamist.

38 Selle liikmesriigi arvates rikkus komisjon ka määruse nr 2052/88 artikli 4 lõikes 1 ette nähtud partnerluse põhimõtet.

39 Komisjon väidab, et üksikasjalike finantskontrolli eeskirjade hilinenud vastuvõtmisel ei ole vaidlustatud otsusega seost ning et Iirimaa oleks igal juhul pidanud esitama EÜ artikli 232 alusel tegevusetushagi või EÜ artikli 230 alusel tühistamishagi kahe kuu jooksul selle vastuvõtmisest.

40 Komisjon väidab samuti, et määrus nr 2064/97 piirdus varasema auditi ja finantskontrolli praktika vormistamisega ning et ka enne 1997. aastat oli kontrolljälje moonutamine määruste nr 2052/88 ja nr 4253/88 sätetega vastuolus.

41 Mis puudutab määruse nr 4353/88 artikli 24 rikkumist, siis komisjoni arvates kordab Iirimaa juba esimese väite raames esitatud väiteid. Igal juhul eitab ta selle sätte rikkumist. Nimelt olid ühelt poolt uurimise läbiviimine ning dialoog Iirimaaga piisavad. Teiselt poolt leiab komisjon, et sedastatud eeskirjade eiramised olid eriti tõsised ning õigustavad seega tema otsust vähendada rakenduskavadele antud ühenduse finantsabi.

42 Komisjon leiab, et väide, mis tugineb määruse nr 2052/88 artikli 4 lõike 1 rikkumisele, on vastuvõetamatu, kuna Iirimaa toetub sellele sättele, täpsustamata seda, kuidas sätet on rikutud.

43 Iirimaa argumenti, mis puudutab komisjoni poolt määruse nr 4253/88 artikli 23 lõike 1 rikkumist, ei saa vastu võtta.

44 Selles osas tuleb tunnistada, et EÜ artikli 230 alusel hagi esitamine, mille esemeks on ühenduse finantsabi vähendamise otsuse tühistamine, ei ole asjakohane viis määruse nr 4253/88 artikli 23 lõikes 1 sätestatud finantskontrolli üksikasjalike eeskirjade hilinenud vastuvõtmise vaidlustamiseks. Sellel eesmärgil oleks Iirimaa võinud komisjoni tegevusetust enne määruse nr 2064/97 vastuvõtmist vaidlustada EÜ artikli 232 alusel esitatud tegevusetushagiga või siis vaidlustada selle määruse kehtivuse EÜ artikli 230 alusel esitatud tühistamishagiga kahe kuu jooksul selle vastuvõtmisest.

45 Teiselt poolt, mis puudutab väidetavat määruse nr 2064/97 tagasiulatuvat kohaldamist, siis piisab märkimast, et vaidlustatud otsus ei viita selle määruse ühelegi sättele, vaid et see põhineb asjaolude asetleidmise ajal kehtinud sätetel, st määruse nr 2052/88 artikli 4 lõikel 1 ja artikli 13 lõikel 3 ning määruse nr 4253/88 artikli 9 lõikel 1 ja artikli 17 lõikel 2.

46 Peale selle, nagu seda on väitnud kohtujurist oma ettepaneku punktis 45, nõudsid juba enne määruse nr 2064/97 vastuvõtmist kehtivad asjakohased sätted struktuurifondidest ühenduse finantsabi saavatelt liikmesriikidelt seda, et nad esitaksid kõik tagatised, mis lubaksid kontrollida täpset vastavust projektide raames tegelikult kantud kulude ja vastavate ühenduse abi taotluste vahel. Need sätted olid selles osas iseenesest piisavaks aluseks Iirimaa ametiasutustepoolse eeskirjade eiramiste eest karistamiseks. Täpsemalt käsib määruse nr 4253/88 artikkel 23, mille põhjal määrus nr 2064/97 vastu võeti, liikmesriikidel võtta vajalikke meetmeid, et korrapäraselt kontrollida, kas ühenduse rahastatud ettevõtmine kulgeb korrektselt, vältida eeskirjade eiramisi ja võtta meetmeid nende vastu ning hüvitada eeskirjade eiramise või hooletuse tagajärjel kaotatud summad.

47 Iirimaa argumenti, mis tugineb komisjoni poolt määruse nr 4253/88 artikli 24 lõike 1 rikkumisele, ei saa samuti vastu võtta.

48 Toimikust nähtub selgelt, et selles sättes ette nähtud menetlust järgiti. Pärast seda, kui komisjoni talitused viisid 2000. aasta novembris ja detsembris läbi kohapealsed kontrollid, tõi komisjon Iirimaa ametiasutustele 13. veebruaril 2001 edastatud auditi aruandes välja mitmeid nende kontrollide käigus ilmsiks tulnud eeskirjade eiramisi. Nende järelduste pinnal teavitas komisjon kooskõlas määruse nr 4253/88 artikli 24 lõikega 1 neid ametiasutusi 28. veebruari 2002. aasta kirjaga kavatsusest vähendada ESF-i finantsabi, toetudes kaasfinantseerimise taotlustele, mis ei olnud nõuetekohased, ning palus neil esitada oma märkused kahe kuu jooksul.

49 Selles osas, milles Iirimaa väidab, et komisjoni tuvastatu ei kujuta endast piisavalt tõsiseid eeskirjade eiramisi õigustamaks ESF-i finantsabi vähendamist, on see argument käesoleva hagi raames läbivaadatud esimese väite kordamine.

50 Mis puudutab Iirimaa poolt välja toodud partnerluse põhimõtte rikkumist, siis tuleb meenutada, nagu tuleneb Euroopa Kohtu kodukorra artikli 38 lõike 1 punktist c ja sellega seonduvast kohtupraktikast, et hagiavalduses tuleb märkida hagi ese ja ülevaade fakti- ja õigusväidetest, ning et see peab olema piisavalt selge ja täpne võimaldamaks kostjal enda kaitseks valmistuda ning Euroopa Kohtul hagiavalduse üle otsustada. Sellest tuleneb, et põhilised fakti- ja õigusväited, millel hagiavaldus põhineb, peavad ühtselt ja arusaadavalt tulenema hagiavalduse tekstist endast (9. jaanuari 2003. aasta otsus kohtuasjas C-178/00: Itaalia *v.* komisjon, EKL 2003, lk I-303, punkt 6, ja 14. oktoobri 2004. aasta otsus kohtuasjas C-55/03: komisjon *v.* Hispaania, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 23).

51 See ei ole nii Iirimaa argumendi puhul, mis puudutab komisjoni poolt partnerluse põhimõtte rikkumist. Nimelt toob nimetatud liikmesriik oma hagiavalduses selle põhimõtte rikkumise välja ilma, et ta märgiks faktilised ja õiguslikud asjaolud, millel see süüdistus põhineb.

52 Seetõttu osas, mis puudutab partnerluse põhimõtte rikkumist, on teine väide vastuvõetamatu ning tuleb tagasi lükata.

53 Eeltoodust tuleneb, et Iirimaa teine väide on osaliselt vastuvõetamatu ning osaliselt põhjendamata.

Kolmas väide, mis tugineb proportsionaalsuse põhimõtte rikkumisele

54 Kolmandaks väidab Iirimaa, et otsus ESF-i finantsabi vähendada oli ebaproportsionaalne. Tegelikult oleksid taotletud eesmärki lubanud komisjonil saavutada teised lahendused. Viimane oleks võinud nimelt arvestada Iirimaa ametiasutuste märkuste ja esitatud parandustega.

55 Teise võimalusena väidab Iirimaa, et tagasinõutud summa on ebaproportsionaalne.

56 Komisjon väidab, et võttes arvesse käesoleval juhul tuvastatud eeskirjade eiramisi ja kooskõlas komisjonile EÜ artikli 274 alusel kehtiva usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega, ei olnud tal muud valikut, kui vähendada ühenduse finantsabi vähemalt nendele eeskirjade eiramistele vastava summa võrra. Neil asjaoludel ei riku vaidlustatud otsus proportsionaalsuse põhimõtet.

57 Tuleb meelde tuletada, et struktuurifondide valdkonnas kujutab määruse nr 4253/88 artikli 24 lõige 2 endast kõikide komisjonipoolsete alusetult makstud summade tagasimaksmise nõuete õiguslikku alust (24. jaanuari 2002. aasta otsus kohtuasjas C-500/99 P: Conserve Italia *v.* komisjon, EKL 2002, lk I-867, punkt 88).

58 Täpsemalt, kui uurimise käigus ilmneb, et eeskirjade eiramise tõttu on finantsabi osaliselt põhjendamata, siis see säte annab komisjonile õiguse abi vähendada.

59 Käesoleval juhul on selge, et vaidlustatud otsusega vähendas komisjon ESF-i finantsabi selle summa võrra, mis vastas sedastatud eeskirjade eiramistega seotud summale ning selle ainus eesmärk oli välistada ühenduse kaasfinantseerimisest ebaseaduslikud või õigustamata kulutused.

60 Sellest tuleneb, et selline vähendamine on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas.

61 Seega tuleb Iirimaa kolmas väide lugeda põhjendamatuks.

Neljas väide, mis tugineb õiguspärase ootuse ja õiguskindluse põhimõtete rikkumisele

62 Oma neljanda väitega toob Iirimaa välja, et kuna kohapealsele kontrollile järgnenud dialoogi ajal palus komisjon kaasfinantseerimise taotlusi kontrollida ja parandada, siis tekkis õiguspärane ootus, et komisjon võtab neid parandatud kaasfinantseerimise taotlusi arvesse. Seda õiguspärast ootust tugevdas veel ka see, et oma varasemas praktikas on komisjon selliste taotluste ülevaatamist lubanud, kui on tuvastatud mitteabikõlblikud kulutused.

63 Iirimaa leiab muu hulgas, et kuna komisjon neid ootusi ei täitnud ning kuna viimane põhjendas oma vaidlustatud otsust kohaldamisele kuuluvates õigusnormides sätestamata või ebamääraste reeglitega, siis on komisjon rikkunud õiguskindluse põhimõtet.

64 Komisjon väidab, et arvestades sedastatud eeskirjade eiramisi, ei olnud Iirimaa ametiasutustel alust tugineda taotletud kaasfinantseerimise saamise õiguspärasele ootusele. Nimelt nullib ühelt poolt eeskirjade eiramine abisaaja abi saamise õiguspärase ootuse. Teiselt poolt ei luba ükski asjaolu järeldada, et Iirimaa ametiasutustele kinnitati, et kaasfinantseerimise taotlused ei sisalda eeskirjade eiramisi või et need eeskirjade eiramised ei too kaasa ESF-i finantsabi vähendamist.

65 Komisjon leiab, et õiguskindluse põhimõttest peeti kinni, kuna vaidlustatud otsusega kohaldas ta ainult asjaolude asetleidmise ajal kohaldatavaid õigusakte, mille kohaselt ESF-i poolt alusetult makstud summad võidakse tagasi nõuda, kui on tuvastatud eeskirjade eiramine.

66 Käesoleval juhul ei tulene toimikust kuidagi, et komisjon andis Iirimaale konkreetseid tagatisi, mis oleksid võinud tekitada sellel liikmesriigil põhjendatud lootusi, et komisjon võtab Iirimaa parandatud kaasfinantseerimise taotlusi arvesse ning et komisjon ei vähenda finantsabi, mis on seotud tuvastatud eeskirjade eiramisega.

67 Seega ei saa komisjoni vaidlustatud otsuse vastuvõtmisel pidada õiguspärase ootuse põhimõtet rikkunuks.

68 Muu hulgas ei tulene väljakujunenud kohtupraktika kohaselt sellest, kui komisjon ei ole eelmise majandusaasta osas finantseerimisparandusi teinud, vaid on aktsepteerinud eeskirjade eiramist õigluse kaalutlustel, liikmesriigi õigust nõuda õiguskindluse ja õiguspärase ootuse põhimõtetest lähtudes sama seisukoha järgimist eeskirjade eiramiste suhtes, mis pannakse toime järgneval majandusaastal (vt eespool viidatud 6. oktoobri 1993. aasta otsus kohtuasjas Itaalia *v.* komisjon, punkt 67; eespool viidatud otsus kohtuasjas Saksamaa *v.* komisjon, punkt 12, ja eespool viidatud 6. detsembri 2001. aasta otsus kohtuasjas C-373/99: Kreeka *v.* komisjon, EKL 2001, lk I-9619, punkt 56).

69 Samuti ei saa väita, et vaidlustatud otsusega oleks rikutud õiguskindluse põhimõtet, mis nõuab, et õiguslikud ettekirjutused oleksid selged ja täpsed, ning mille eesmärk on tagada ühenduse õiguse kohaldamisalasse langevate asjaolude ja õigussuhete etteennustatavus (15. veebruari 1996. aasta otsus kohtuasjas C-63/93: Duff jt, EKL 1996, lk I-569, punkt 20), kuna asjaolude asetleidmise ajal kehtivad õigusaktid nägid sedastatud eeskirjade rikkumise puhul komisjoni jaoks ette võimaluse finantsabi vähendada.

70 Seetõttu ei ole Iirimaa neljas väide põhjendatud.

71 Eeltoodut arvestades tuleb hagi jätta täies ulatuses rahuldamata.

Kohtukulud

72 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Komisjon on kohtukulude hüvitamist Iirimaalt nõudnud ja kuna viimati nimetatu on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud temalt välja mõista.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Iirimaalt.

Allkirjad